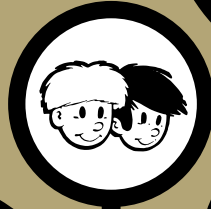

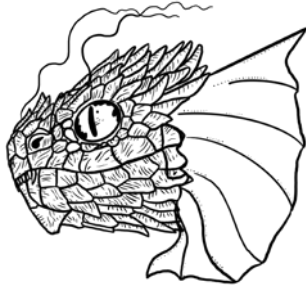
EEN EEUW VAN BELGISCHE STRIPS

NIEUWE
PERMANENTE
EXPO

STRIPMUSEUM

Zandstraat 20
1000 Brussel

Het **Stripmuseum van Brussel** is bijzonder verheugd om u uit te nodigen op een reis doorheen de fascinerende geschiedenis van het Belgisch stripverhaal. Deze nieuwe permanente ruimte viert een eeuw van creativiteit en innovatie. Het is onze missie om deze kunstvorm, die een centrale plek inneemt in het Belgische culturele erfgoed, onder de aandacht te brengen en te onderzoeken hoe hij door de tijd heen is geëvolueerd.

Deze tentoonstelling belicht een **uniek stukje erfgoed** met zijn iconische personages zoals Robbedoes, Lucky Luke, de Smurfen, Nero en Suske en Wiske. Deze helden, die deel uitmaken van het collectieve geheugen, zijn niet alleen iconen van de Belgische popcultuur, ze getuigen ook van onze geschiedenis en onze waarden. Door originele werken, zeldzame publicaties en allerlei afgeleide producten te presenteren, willen we de culturele impact van Belgische strips tonen.

Verder willen we ook de **diversiteit en innovatie** in de verf zetten die deze kunstvorm zo levendig houdt. Hoewel Belgische strips geworteld zijn in een rijk verleden, zijn ze ook resoluut gericht op de toekomst. Hedendaagse artiesten vinden het genre voortdurend opnieuw uit door nieuwe stijlen, formaten en thema's te verkennen. Auteurs als Dominique Goblet en Judith Vanistendael, bijvoorbeeld, slaan nieuwe wegen in door persoonlijke, sociale en politieke kwesties

met durf en gevoeligheid aan te pakken. Hun werk, net als dat van vele andere auteurs, illustreert de creatieve rijkdom van de Belgische stripscène vandaag. Deze makers vinden hun vak opnieuw uit en verleggen de narratieve en grafische grenzen van het medium.

De tentoonstelling viert dus niet alleen de klassiekers, maar ook het **hedendaagse stripverhaal**. De Belgische stripscène blijft een experimenteel laboratorium, waarbij elke generatie van artiesten nieuwe manieren vindt om verhalen te vertellen en actuele onderwerpen aansnijdt die vaak nog niet belicht zijn. Door de immense levenskracht van de strip tentoon te stellen, hopen we ook toekomstige generaties te inspireren om deze culturele erfenis uit te bouwen en het stripverhaal opnieuw te blijven uitvinden.

De tentoonstelling onderzoekt ten slotte ook de **redenen voor het internationale succes van Belgische strips**. De linguïstische en culturele diversiteit van ons land, gecombineerd met een lange traditie in het uitgeven, heeft ervoor gezorgd dat het Belgische stripverhaal tot ver buiten onze landsgrenzen kon doordringen. Deze factoren, gecombineerd met een voortdurend vernieuwde creativiteit, verklaren waarom België ook vandaag nog een draaischijf is voor de 9de kunst.

We hopen dat deze tentoonstelling u een nieuwe kijk zal geven op het Belgische stripverhaal en dat u naar huis terugkeert met het verlangen om deze passie te delen met uw lezers, luisteraars en kijkers.

Isabelle Debekker

Directeur van het Stripmuseum van Brussel

EEN EEUW VAN

BELGISCHE STRIPS

— Hoe en waarom is België hét stripland bij uitstek geworden? De tentoonstelling *Een eeuw van Belgische strips* werpt een frisse blik op de belangrijkste redenen voor dit succes.

In het midden van de 20ste eeuw groeit België uit tot het kloppend hart van de Europese stripcultuur, met dank aan een reeks originele artiesten en buitengewoon dynamische uitgeverijen. Om het felbegeerde lezerspubliek te veroveren, breken de strippersonages al snel uit hun vakjes. Merchandising, reclame, tekenfilms, cinema, radio, televisie, computerspellen... zorgen ervoor dat onze helden, "made in Belgium", zich in het collectieve geheugen kunnen nestelen, generaties overbruggen en zelfs tot in Hollywood doordringen.

De tentoonstelling *Een eeuw van Belgische strips* onthult de geheimen van dit epische verhaal. Als grafische metafoor voor het mythische en ongrijpbare karakter van de Belgische strip, leidt een zeeslang de bezoeker doorheen de tentoonstelling. Ze gaat met je mee op ontdekking naar het prille begin, langs de reuzen van de Belgische strip, de beroemde auteurs, de avant-garde ... en opent ten slotte de schatkist met originele platen uit dit buitengewone artistieke avontuur.

ER WAS EENS... EEN TEKSTBALLON

Fernand Wicheler is in 1922 een van de eerste Belgische auteurs die een volwaardige strip maakt: *Le Dernier Film*. In de 300 afleveringen van zijn "ciné-roman" voert hij echte stripfiguren op, of ze nu menselijk of dierlijk, echt of denkbeeldig zijn. Hierna worden de eerste Belgische stripverhalen gepubliceerd in kranten en tijdschriften. Meestal ligt de nadruk op humor of het effect van een vervolgverhaal. Deze geïllustreerde verhalen, die dan nog geen stripverhalen worden genoemd, zijn meestal bewerkingen van sprookjes, romans, biografieën van heiligen of historische figuren.

Enkele stoutmoedige tekenaars zullen zich gaan onderscheiden met meer persoonlijke creaties. In 1929, op een moment dat het publiek het gewoon is om de dialogen onder de vakjes te lezen, introduceert Hergé de tekstballon in de Belgische strip met *Kuifje in het Land van de Sovjets*. Kuifje en Bobbie interageren en communiceren via tekstballonnen, niet alleen met elkaar, maar ook met de lezer. Drie jaar later bedenkt Pink *Suske en Blackske*, de eerste Vlaamse strip waarin de personages, zoals Kuifje, in tekstballonnen spreken. Het succesverhaal van de Belgische striphelden is begonnen.

Le Petit Vingtième van 10 januari 1929, cover. Origineel.

DE GOUDEN JAREN VAN DE HELDEN

Tijdens de tweede helft van de 20ste eeuw kent de Frans-Belgische strip zijn gouden jaren. Blake en Mortimer, Corentin, Chlorophyl, Rik Ringers, Ton en Tineke, Bernard Prince, Comanche, Roze Bottel, Dommel, Robin Hoed, Thorgal... het zijn maar enkele van de bestsellers die ontstaan in weekblad *Kuifje*. In het weekblad *Robbedoes* zijn deze helden dan weer bijzonder populair: Lucky Luke, Guust Flater, de Smurfen, Buck Danny, Bollie en Billie, Jerry Spring, Natasja, De Blauwbloezen, De Kleine Robbe en Tamara.

In Vlaanderen zorgt *De Standaard* 77 jaar lang voor het succes van Suske en Wiske. *De Nieuwe Gids*, daarna *Het Volk* en *De Standaard*, publiceert 55 jaar lang twee strips van Nero per dag. Jommeke is meer dan 50 jaar de cultheld van de krant *Het Volk*. In *Het Laatste Nieuws* ontstaat dan weer de familiesaga van de Kiekeboes. *De Morgen* brengt de komische, ruige strips van de tweeling Kinky & Cosy en meer dan 2000 gags van Boerke worden gepubliceerd in *Humo* en *Knack*.

Spirou nr 1383, 15 oktober 1964. © Dupuis Origineel tijdschrift.

DE 9E KUNST VAN HET VERHALEN VERTELLEN

Om het hoge productieritme dat door stripuitgevers wordt opgelegd te kunnen aanhouden, ontstaat een nieuw beroep: stripscenarist. Jean-Michel Charlier is een van de pioniers in het vak. Als bedenker van *Buck Danny*, *Tanguy en Laverdure*, *Blueberry en Roodbaard*, krijgt hij een prijs van de Academy of Comic Book Arts in de Verenigde Staten.

In een ander genre staat Yvan Delporte samen met André Franquin aan de wieg van de eerste antiheld in strips, Guust Flater, en werkt hij mee aan talloze scenario's voor *De Smurven*. Bij het weekblad *Kuifje* schrijft Michel Greg meer dan 250

scenario's voor komedie-, avonturen-, western- en sciencefictionreeksen. En André-Paul Duchâteau bedenkt meer dan veertig reeksen, waaronder 78 detectiveverhalen van misdaadverslaggever Rik Ringers. Jean Van Hamme, Raoul Cauvin, Jean Dufaux, Zidrou... en vele andere getalenteerde auteurs zullen in hun voetsporen treden.

© Foto Daniel Fouss /
Stripmuseum (2024)

BRUSSEL GOES TO HOLLYWOOD

In 1955 baseert de Brusselse uitgever Raymond Leblanc, oprichter van uitgeverij Le Lombard, zich op het model van Walt Disney met het doel de wereld te veroveren met Belgische striphelden. Hij voelt het belang van televisie goed aan om de bekendheid van de vedetten uit zijn tijdschriften te vergroten. Daarom richt hij de animatiefilmstudio Belvision op, die verschillende langspeelfilms zal uitbrengen zoals *Kuifje en de Zonnetempel*, *Lucky Luke [Daisy Town]*, *Kuifje en het Haaienmeer* en *De fluit met de zes smurven*.

Tegelijkertijd verkoopt het reclamebureau Publiart van uitgeverij Le Lombard de beelden van Belgische stripfiguren aan de grootste multinationals. Zo voert Lucky Luke campagne voor Pepsi-Cola, zijn Suske en Wiske de uithangborden van supermarktketen Delhaize en smullen Bollie en Billie van Côte d'Or chocolade. Stewardess Natasja treedt op als ambassadrice voor Bifi worst. Professor Zonnebloem prijst olie van Fruit d'Or aan, Lucky Luke Cha-Cha chocoladerepen en de Smurven drinken zelfs Coca-Cola. Striphelden zijn 'bankable' geworden.

Filmposter La Flûte
à Six Schtroumpfs
© Peyo Company (1975)

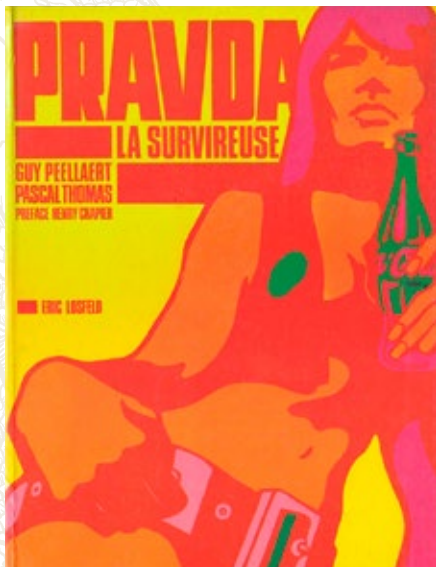

EEN TIJD VOOR DROMEN EN REVOLUTIES

In de jaren '70 moedigt Claude Renard aan het Saint-Luc Instituut in Brussel zijn studenten aan om te breken met de traditionele vormen van het Belgische stripverhaal. In Atelier R stimuleert de docent jonge auteurs om hun creatieve technieken te verrijken door inspiratie te halen uit illustratie, zeefdruk, fotografie, en video. In een collectieve publicatie, *Le 9e Rêve*, spreken ze hun wil uit om te breken met het traditionele formaat van de Frans-Belgische strip. Ze worden hiervoor bekroond op het Internationaal Stripfestival van Angoulême. De Belgische stripanarchist Yvan Delporte bedenkt *Le Trombone Illustré*. Deze onofficiële bijlage bij het weekblad *Spirou* brengt de Belgische strip het volwassen tijdperk binnen. Als antwoord op deze revoluties lanceert Casterman *Wordt Vervolgd*. Dit tijdschrift, een buitenbeentje in het uitgeverslandschap, richtte de schijnwerpers niet op de helden maar op hun auteurs en luidde zo de trend van de graphic novels in.

Ondertussen hebben ook de Belgische strips een seksuele revolutie doorgemaakt. In 1966 doorbreekt Guy Peellaert het taboe door zijn pop-art heldinnen uit te kleden in *De avonturen van Jodelle*. Maar in België is het populaire succes van erotische strips onlosmakelijk verbonden met humor, met de reeks *Rooie Oortjes* van Dany en Bruno Di Sano, de grappen van *Esther Verkest* van Kim Duchateau en de homo- en lesbische personages van Tom Bouden en Vero Beauprez.

Pravda la survireuse,
Guy Peelaert
© Eric Losfeld (1967)

STRIPS ONAFHANKELIJK VAN REALITEIT EN EMOTIE

In de jaren 1980 ontluikt in België een nieuwe generatie auteurs die zich afkeert van de helden en reeksen. Deze kunstenaars, die hun werk uitgeven bij alternatieve uitgeverijen, geven de voorkeur aan artistiek engagement, kleine oplages en een nichepubliek. Ze publiceren hun eerste experimentele werken in collectieve tijdschriften en fanzines die vaak een kort leven beschoren zijn.

Los van traditie werken deze onafhankelijke kunstenaars aan het verbreden van het bereik van strips naar realiteit, intimiteit en sociale kwesties. Ze zijn geïnteresseerd in samenleven, anders-zijn, stedelijkheid, ouderschap, identiteit... Deze "enfants terribles" van de 9e Kunst hertekenen de ruimte, betoveren de kleur en verleggen de grenzen van de autobiografie en het medium. De beeldtaal van deze alternatieve strip put ook uit poëzie en literatuur.

Daniel Couvreur

Curator van de tentoonstelling "Een eeuw van Belgische strips"

Faire semblant c'est mentir.
Dominique Goblet
© L'Association (2007)

VORMGEVEN AAN EEN EEUW VAN BELGISCHE STRIPS

Voor de scenografie van de tentoonstelling Een eeuw van Belgische strips deed het Stripmuseum een beroep op Studio Golem, in samenwerking met Les Drôles et Co. We spraken met Ève Sarfati, bezieler van Studio Golem, over die grote uitdaging.

Hoe creëer je eenheid en een sterke ervaring in zo'n rijke en gevarieerde geschiedenis, bestaande uit boegbeelden en alternatieve bewegingen, pioniers en avant-gardes, familiestrips en graphic novels?

Ève Sarfati: "We wilden in de eerste plaats een verhaal vertellen dat zich in verschillende hoofdstukken laat opdelen. **Het eerste deel van de tentoonstelling is volledig in het zwart**, waar we meteen de zeeslang introduceren, de grafische gids die de bezoekers tijdens hun bezoek zal begeleiden: hij komt tot leven, verandert van vorm enz. Het bezoek duikt dan verder een labyrint in, nog steeds in het donker, dat de bezoekers onderdompelt in het pionierstijdperk, van 1929 tot ongeveer halverwege de jaren 70. Hier brengen we hulde aan een aantal reuzen van het Belgische stripverhaal. Dat wilden we doen aan de hand van hun gezichten en één belangrijk werk, die hen samen belichamen. Het eerste deel eindigt met een focus op de eerste verfilmingen en een bioscoop, met een montage van nieuwsfeiten die naast gebeurtenissen uit de stripwereld worden geplaatst."

"Dan komen we bij wat ik het kleine museum noem, dat eigenlijk de **Belgische schatkamer** heet. Deze zaal dient om even tot rust te komen en stil te staan bij enkele zeldzame stukken uit onze collectie. Deze topstukken worden getoond in vitrines met klimaatcontrole om ze zo optimaal mogelijk te kunnen bewaren. De ruimte werd speciaal hiervoor ontworpen, omdat het niet mogelijk is om in het oude, beschermde Horta gebouw alle ruimtes van airconditioning te voorzien."

"Na dit korte rustmoment beginnen we aan het tweede deel: **het witte deel, in het licht**. Hier krijg je een overzicht van de tijdschriften die een revolutie hebben teweeggebracht vanaf eind jaren 70, in het bijzonder *Wordt Vervolgd*, en een aantal nieuwe stromingen binnen de Belgische creatie, die thematisch en stilistisch op zoek gaat naar nieuwe horizonten en dit onderzoek ook steeds verfijnt. Ook onze zeeslang zal hier transformeren naar een lichtere versie. Na een zaal over verhalen zonder

helden, komen we eindelijk aan bij de hedendaagse strips. Deze zaal was erg belangrijk voor Daniel Couvreur, de curator. Niet minder dan 33 auteurs komen hier aan bod! Omwille van de consistentie is de typografie hetzelfde als bij de pioniers uit de meer nostalgische sectie, maar we hebben wat gespeeld met de presentatie. We presenteren de auteurs bijvoorbeeld in accordeons, een paneel, een kader, een tekst, om te proberen een modernere, meer dynamische look te creëren.”

“Het bezoek eindigt met een grote leeszaal, De zetels van Raoul, als eerbetoon aan Raoul Cauvin, die bezoekers uitnodigt om zich te ontspannen en vrijuit te bladeren in een ruime selectie strips. Er is ook een Photobooth. Het is een soort open einde van de show, eigenlijk.”

Gelukkig was je niet de enige die dit enorme project tot een goed einde moest brengen. Hoe is de samenwerking met Ezilda Tribot van Les Drôles et Co in zijn werk gegaan?

Ève Sarfati: “Ik werk vaak samen met Ezilda. We hebben onder andere al samengewerkt voor de tentoonstelling over Le Lombard voor het Stripmuseum. De creativiteit van Golem en Ezilda’s jarenlange diepgaande kennis van strips en tentoonstellingen is een gouden combinatie. Ezilda is vaak betrokken bij grootschalige evenementen of projecten, waarbij ze verantwoordelijk is voor zowel de productie als de scenografie. Ze was ook curator voor striptentoonstellingen, dus ze heeft een uitstekend oog voor dingen. We kunnen het goed met elkaar vinden en ik vraag vaak en graag haar mening, ook over artistieke beslissingen. Ze helpt me natuurlijk met alle productieprocessen. We werken echt samen aan de intellectuele opzet van de tentoonstelling.”

DE TENTOONSTELLING IN 5 KERNWORDEN

1 LABYRINT

“In het eerste deel van de tentoonstelling, in het donker, kunnen bezoekers zich onmiddellijk en volledig onderdompelen in het grafische universum van de tentoonstelling. Het is ook de ideale omgeving voor projecties, voor de presentatie van de zeeslang, de metafoor van de Belgische stripcreatie en tegelijk de gids die bezoekers door de tentoonstelling loodst.”

2 POËTISCH

“Om consistent te zijn met de insteek van de curator, wilden we de Belgische creativiteit in beweging laten zien, en ook het dynamisme van de Belgische uitgeverwereld, die een echte stuwende kracht is geweest achter de strip. Het beeld van de zeeslang, een vondst van Daniel Couvreur die briljant werd vormgegeven door Éléonore Scardoni, voegt een poëtische dimensie toe aan het bezoek: de zeeslang betovert en voegt elke keer dat ze transformeert een betekenislaag toe.”

ZINTUIGELIJK

"In het zwarte deel van de tentoonstelling begeleiden geluidscreaties, gemaakt door Big Compagnie en Studio Anatole, de zeeslang, de metafoor voor de Belgische creativiteit. Deze vrij zachte geluidsontwerpen zullen de bezoekers in de stemming brengen om af te wisselen tussen meer melodieuze zalen en andere waar er eigenlijk maar één geluid is. Ze voegen een zekere vreemdheid en veel mysterie toe aan de rondleiding."

IN BEWEGING

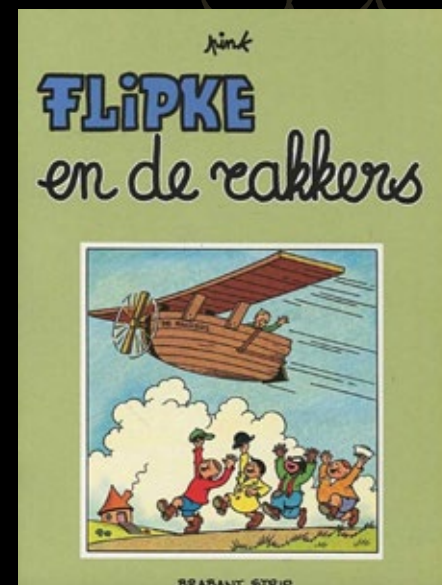
"Of het nu projecties zijn of een installatie zoals onze 'Panoram'art', een soort geanimeerde sculptuur die een bepaald aantal cijfers visualiseert, zoals oplages of het aantal vertalingen, op een heel speelse manier wordt de dynamiek van de stripindustrie als een rode draad weerspiegeld in de scenografie."

VOOR IEDEREEN

"Er is veel visuele inhoud, net als sleutelwoorden en -zinnen om dingen toegankelijk te maken. We hebben ook veel werk gemaakt van de typografie, die nogal opvallend is; we hebben geprobeerd er ritme in te brengen; ze springt in het oog en maakt het lezen veel leuker. Uiteindelijk moet het publiek het leuk vinden om naar de tentoonstelling te kijken: als we het over cijfers hebben, worden ze gepresenteerd in een vreemde, wat surrealistische machinerie met bewegende elementen."

20 STUKKEN OM TE ONTDEKKEN IN DE TENTOONSTELLING

Flipke en de rakkers, het eerste Vlaamse stripverhaal waarin de personages experimenteren met tekstballonnen, werd gepubliceerd door Pink tussen 1933 en 1934 in *Ons Volkske*. Heruitgave in album.

◀ *Nine* is een van de allereerste pogingen om een tijdschrift op te richten voor een jong, vrouwelijk publiek in de wereld van de Frans-Belgische strip. Eind 1943 schrijven Marie-Noëlle en Madeleine Gérard de avonturen van *Tip et Top* en *Pitchoun et Pitchounette* voor het tijdschrift. Reproductie.

Joseph Gillain, bekend als Jijé, uithangbord van weekblad Robbedoes. *Originele illustratie.*

Het tijdschrift *Bravo!* werd in 1936 opgericht door Jean Meewissen voor jonge Nederlandstalige lezers in België en Nederland en verscheen vanaf 1940 in het Frans. Na succes te hebben geboekt met vertalingen van Amerikaanse series als *Flash Gordon*, *Jungle Jim*, *Felix de Kat* en *The Katzenjammer Kids*, gaf *Bravo!* de toekomstige bedenker van Asterix een kans, Albert Uderzo. Hij publiceerde *Capitaine Marvel JR*, de eerste Franse superheld. Edgar P. Jacobs, de geestelijke vader van Blake en Mortimer, debuteerde ook in *Bravo!* met De "U" straal, alsook Jacques Martin, auteur van de western *Œil de Perdrix*, voordat hij het stripepos Alex bedacht. *Reproductie.* ▶

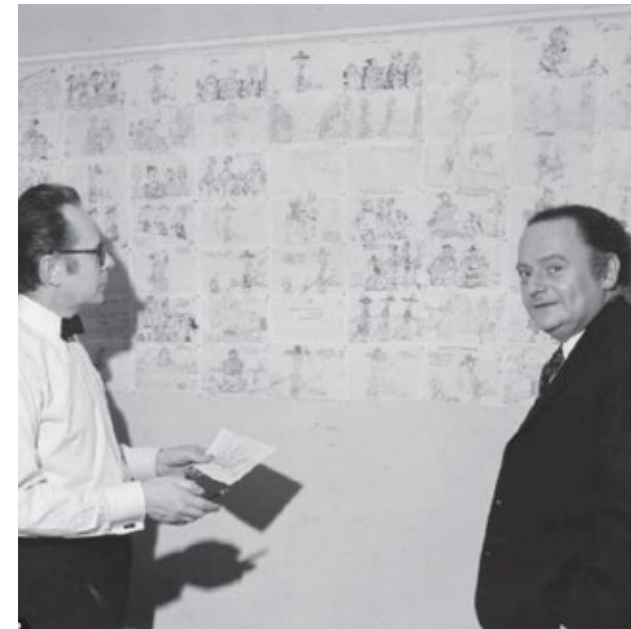
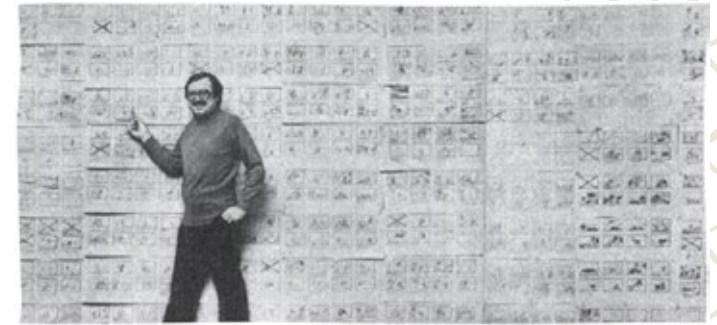
André Franquin bedacht het personage Guust Flater op 28 februari 1957 om de pagina's van het weekblad Robbedoes op te vrolijken, zonder te denken dat hij zou uitgroeien tot een echte stripheld. *Archief fragment van SONUMA, RTBF, 1969.*

De Smurfen en de krwakakrwa, door Peyo en Gos.
© Dupuis (1969). Originele plaat.

Eerste geanimeerde langspeelfilm van De Smurfen, gemaakt in de studio's in Brussel van Belvision in 1975. De fluit met de zes smurfen werd geadapteerd door Peyo gebaseerd op het originele stripverhaal en vergde meer dan 100.000 tekeningen. *Reproductie foto.* ▶

◀ Morris en Gosciny werken aan het storyboard voor Daisy Town, de eerste tekenfilm van Lucky Luke, geproduceerd door Belvision in 1971. *Reproductie foto.*

De avonturen van Kuifje werden van 1930 tot 1975 uitgegeven in de vorm van diaporama's door La Photocopie de Bruxelles, Cinéscope, Les Beaux Films pour la jeunesse, Fleurus, Cœurs Vaillants, etc. Het was door een vertoning van diaporama's dat de jonge Jacques Martin, die later Alex zou bedenken en voor de Studios Hergé zou gaan werken, Kuifje ontdekte en begon te dromen van een leven als stripauteur. *Originele voorwerpen.* ▶

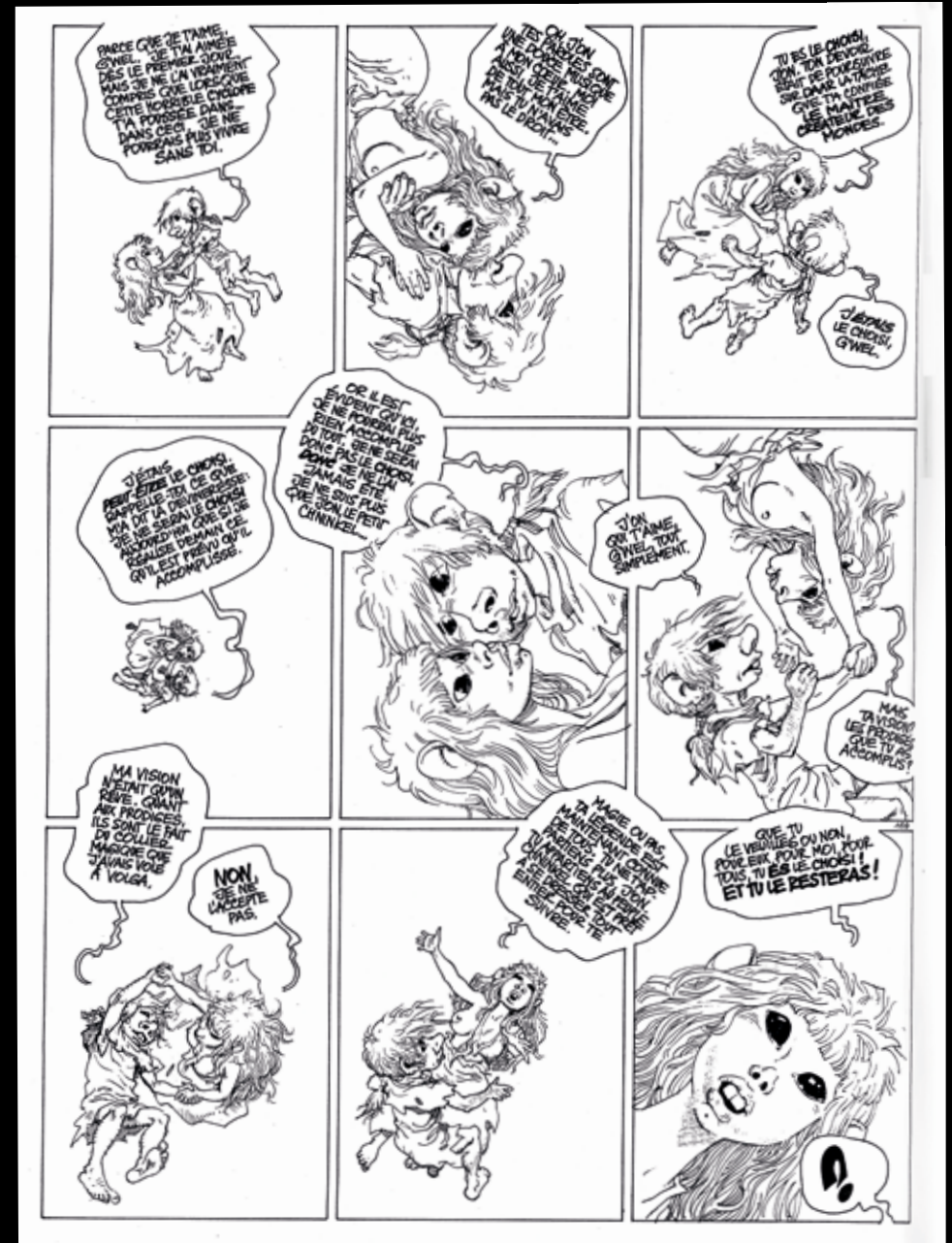

◀ Met meer dan honderd scenario's en 40 miljoen verkochte albums (tot nu toe), is Jean Van Hamme een van de grootste artiesten op vlak van stripscenario's. Zijn personages zijn bewerkt voor tekenfilms, cinema, televisie en videospelletjes...
Archief fragment SONUMA, RTBF, 1982.

Jommeke, zijn beste vriend Filiberke, de tweeling Annemieke en Rozemieke zijn allemaal sleutelfiguren van de populaire Vlaamse strip. Van hun personages zijn marionetten, beeldjes en poppen gemaakt. Jommeke, Annemieke en Rozemieke kregen zelfs hun eigen bronzen standbeeld in de kustgemeente Middelkerke.
Origineel voorwerp. ▶

◀ De bril van Edgar Pierre Jacobs
Origineel voorwerp.

Jean Van Hamme en Grzegorz Rosinski, *Le grand pouvoir du Chninkel*, plaat 15, ©Casterman, 1988. *Reproductie.*

Willy Vandersteen, de meest productieve auteur van onze Belgische stripgeschiedenis, maakte met zijn Studio Vandersteen vele succesreeksen. Na Bessy en Suske en Wiske kende de Rode Ridder het meeste succes. Originele plaat uit *De Zwarte Wolvin*, Studio Vandersteen.

▲ De Kat van Philippe Geluck, bestseller van de Belgische humor, ontstond in 1983 in de krant *Le Soir*, maar het tijdschrift *Wordt Vervolgd* maakte van hem een volwaardige stripheeld. *Reproductie*.

▼ Tussen januari en december 1983 maakten de helden van Hergé reclame voor de "lichte en goed verteerbare" kookolie van Fruit d'or in een reeks animatiefilmpjes gemaakt door Belvision. *Reproductie*.

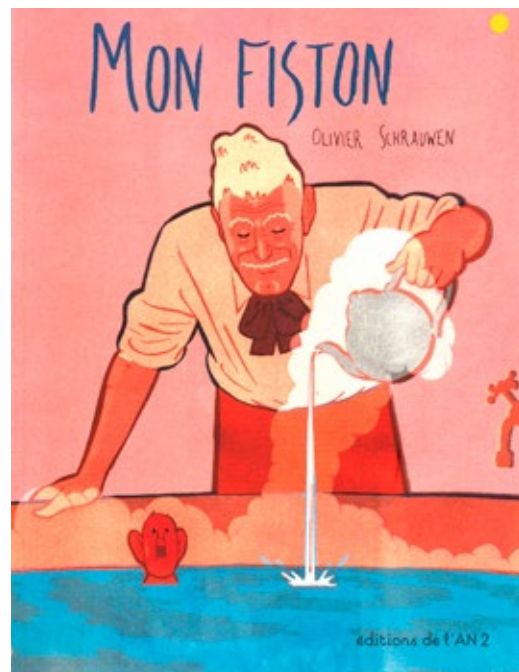

▲ Jean-Claude Servais behoort tot de nieuwe generatie Belgische auteurs van de jaren 1980 die bekendheid kregen door het tijdschrift *Wordt Vervolgd*. Hij scoorde met zijn strips over het personage Bosliefje, een vrijgevochten, ontombare en wilde vrouw; een reeks die hij samen met Gérard Dewamme maakte. *Reproductie*.

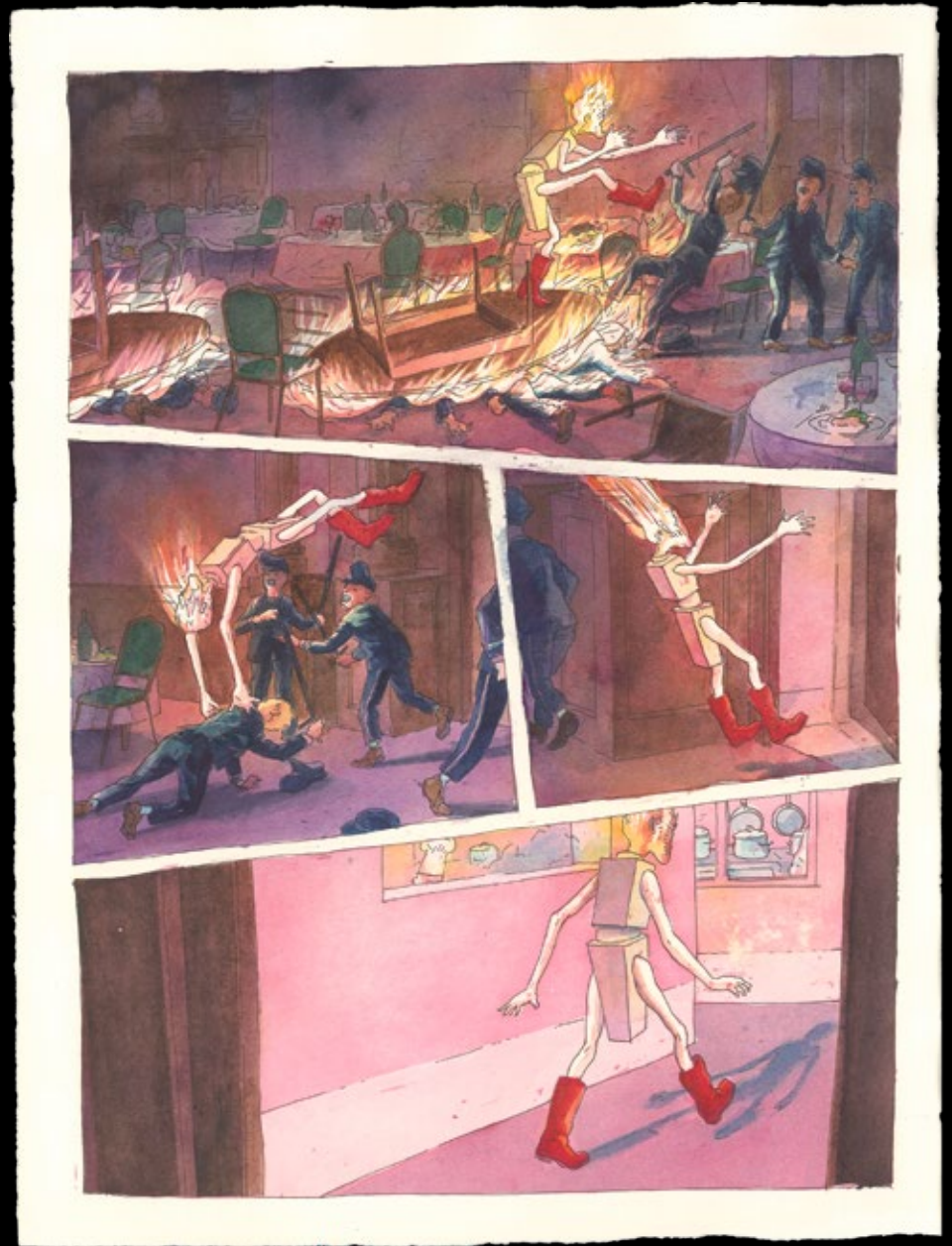

▲ Judith Vanistendael, Toen David zijn stem verloor, 2012. Originele plaat.

◀ Olivier Schrauwen, Mon fiston.
© Editions l'An 2 (2006). Reproductie.

Thierry Van Hasselt, La Véritable histoire de Saint-Nicolas. © Frémok 2023. Originele plaat in aquarel.

HET TEAM

ACHTER "EEN EEUW VAN BELGISCHE STRIPS"

Daniel Couvreur wordt in 1962 in Brussel geboren. Hij studeert journalistiek en communicatie aan de Université Libre de Bruxelles en gaat in 1987 aan de slag bij de Belgische krant *Le Soir*, waar hij momenteel het hoofd van de dienst cultuur is. Hij volgt ook al dertig jaar het stripnieuws. Hij is de auteur van verschillende boeken waaronder *Tintin chez les Belges*, *Tintin au Congo de papa*, *Les Mémoires de Mille Sabords*, *Jacobs 329 dessins*, *Victor Hubinon, une vie en dessins*, en *Frank Pé, une vie en dessins*. Zijn monografie *Belvision, le Hollywood européen du dessin animé* won de Sint-Michiëlsprijs. Het stripverhaal dat hij samen met Denis Lapière en Christian Durieux maakte, *Le Faux Soir*, won de Cognito-prijs voor historische strip en de Atomium-prijs van de stad Brussel. Hij werkte mee aan verschillende tentoonstellingen van het Stripmuseum waaronder *De voetafdruk van Delcourt. 25 jaar in het leven van een stripuitgever*, de overzichtstentoonstelling *Willy Vandersteen vertelt* en, in samenwerking met Eric Dubois, *Het geheim van de zwaardvissen*.

Ezilda Tribot, directeur van Les Drôles & Co, coördineert al 15 jaar grootschalige culturele evenementen en projecten, vaak in verband met strips. Ze werkte samen met het Internationaal stripfestival van Angoulême, het Pop Women Festival en verschillende andere stripfestivals. Ze was artistiek directeur van de campagne 'Toute la France dessine'. Ze was mede-ontwerper van de tentoonstelling *Le Lombard. Een familiezaak* in het Stripmuseum van Brussel [2023-2024].

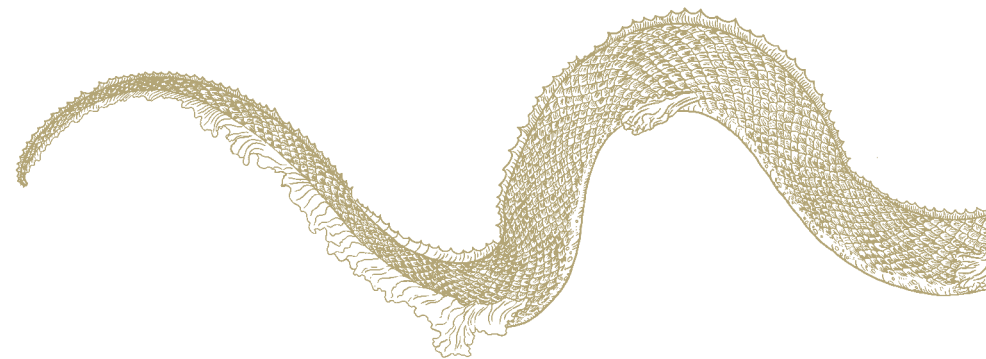
De zeeslang van de Belgische strip, die fungeert als gids doorheen de tentoonstelling, ontstond uit het betoverende potlood van **Eléonore Scardoni**. In haar stripverhalen probeert Eléonore de manier waarop we naar de wereld kijken te veranderen. Haar verhalen raken lichaam en ziel. Haar grafische zoektocht prikkelt de verbeelding en nodigt uit om een gevoel voor schoonheid en de natuur te herontdekken. In 2019 mocht ze "de prijs voor de beste debuutstrip" van de Fédération Wallonie-Bruxelles in ontvangst nemen voor haar project *Forgeries*, een ecologische fictie die zich afspeelt op Antarctica en die ze maakte met Romane Armand. *Forgeries* kreeg ook een eervolle vermelding bij de Prix Victor Rossel voor innovatie in strips. In 2020 raakte Scardoni gefascineerd door de migratie van pinguïns, wat uitmondde in *Battre les airs autant qu'il le faut*. In 2022 werd ze genomineerd voor de stripprijs Victor Rossel met *La Grande Utö*. Deze odyssee over de klimaatopwarming speelt zich af op de rotsen van een Fins eiland. Mysterieuze natuurkrachten spreken via vreemde geluiden tot ons en dringen onze geest binnen, waarbij ze oproepen tot de wederopbouw van het menszijn.

Ève Sarfati werkte tien jaar lang als ontwerper en architect voor grote parfumhuizen. Ze groeide op in een familie van muzikanten en put voor haar artistieke keuzes uit verschillende werelden: video-installaties, de poëzie van het object, ambachtelijke beroepen, etc. De verschillende werelden kruisen elkaar in gemengde composities. In 2019 richtte ze samen met Bastien Buignet het ontwerpbureau voor scenografie Studio GOLEM op. Het bureau heeft sindsdien een twintigtal tentoonstellingen verwezenlijkt voor verschillende projecten, waaronder *Tokyo 2020* en *Sport x Manga* voor het Olympisch Museum in Lausanne [IOC]. Sinds 2019 vertrouwt het Internationaal stripfestival van Angoulême het bureau grote tentoonstellingen toe, waaronder *Batman, 80 ans* [2019], *René Goscinny, scénariste quel métier !* [2022] en een retrospectieve van de *Arabier van de toekomst* van Riad Sattouf in januari 2024. Ze was de co-scenograaf van *Le Lombard. Een familiezaak* in het Stripmuseum van Brussel dat geproduceerd werd door Les Drôles & Co, waarmee ze regelmatig samenwerkt.

GÉNÉRIQUE

Een tentoonstelling geproduceerd en gerealiseerd
door het Stripmuseum van Brussels

Curator en teksten

Daniel Couvreur

Artistieke leiding

Ève Sarfati

Scenografie

Studio Golem assisté
d'Élodie Descoubes

Productie

Ezilda Tribot [Les Drôles
& Co] & Stéphane Regnier
[Musée de la BD]

Rechtenbeheer en beeldonderzoek

Sarah Courdé, Zoé Heilporn,
Elina Mahmoudi

Opbouw, installatie, montage

MPI & the museum team

Grafische vormgeving

Studio Golem bijgestaan
door Bojour Studio

Affiche

Studio Saysouk

Vertalingen

Tine Anthoni, Marie Neefs,
Rita Van Dyck, Florian
Buyschaert,

Nalezen

Tine Anthoni, Marie Neefs,
Paul Gravett, Julie Tait

Elektriciteitsplan

Ronan Bethuel

Inlijsting

AP Frame

Drukwerk

Cousto, MPI, Numeris@Art

Multimedia

Inytium & Manuel Fernandez
Vasquez

Video bewerking en animaties

Big Company

Montage

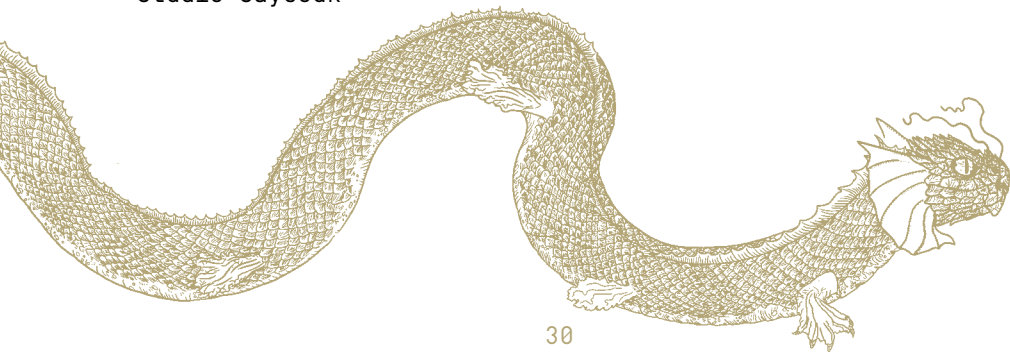
Het team van het
Stripmuseum

Het Stripmuseum wil graag iedereen hartelijk bedanken die betrokken was bij dit project en het mee mogelijk heeft gemaakt. We willen de Regie der Gebouwen bedanken voor hun steun, de Stichting Marc Sleen, alsook de Nationale Loterij en haar spelers. Speciale dank gaat uit naar François Schuiten, Benoît Peeters, Etienne Schréder en Eric Dubois voor hun goede raad en steun in stressvolle tijden.

Actes Sud BD / L'Association / Atrabile / Belvision / Casterman / La Cinquième Couche / Dargaud / Delcourt / Dupuis / L'Employé du Moi / Erasme / Fluide Glacial / Frémok / Futuropolis / Glénat / Kennes / Le Lombard / Mad Fabrik / Moulinart / Norma Editorial / Oogachtend / Quadrants / Smurfs.com / Standaard Uitgeverij / Wonderland Halfvier Productions

Association Raymond Leblanc / Éditions Blake et Mortimer / Studio Jacobs / Fondation Jacobs / Mediatoon / Sonuma / INA / VRT Archief / Wilfried Bouchery et Cie

Alles werd in het werk gesteld om de nodige toestemmingen te verkrijgen voor het gebruik van de werken die in deze tentoonstelling worden geëxposeerd. Als bepaalde rechten echter niet geregulariseerd zijn, vragen we u contact met ons op te nemen om dit recht te zetten.

PERSDIENST

Thibaut Fontenoy [FR]
thibaut@cbbd.be
+32 499 98 75 84

Tine Anthoni [NL, EN]
ta@stripmuseum.be
+32 486 54 61 01

VISUALS EN PERSDOSSIERS

<https://www.stripmuseum.be/nl/abonnees/connectie>

Login: **comics**

Wachtwoord: **smurfs**

STRIPMUSEUM BRUSSEL

Zandstraat 20, 1000 Brussel

www.stripmuseum.be

Open van dinsdag tot zondag, van 10u tot 18u

STRIPMUSEUM

BRUSSEL

BELGISCH STRIPCENTRUM

